

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. domagała się zasądzenia od K. B. kwoty 3.096,00 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 9 lutego 2023 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 329,62 złotych złotych, a także zasądzenia zwrotu kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż pozwany nabył od powódki 2 palety borówek za cenę 3.096,00 euro, a której nie zapłacił. (k. 3-5)

Tutejszy Sąd nakazem zapłaty z dnia 31 maja 2023 roku wydanym w postępowaniu upominawczym uwzględnił żądanie powódki w całości. (k. 21)

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty złożył pozwany, zaskarżając go w całości. W uzasadnieniu zaprzeczył twierdzeniom powoda co do powstania stosunku zobowiązaniowego między nimi, a także określił przedstawiony przez powoda stan faktyczny jako niezgodny z rzeczywistością. (k. 28-30)

W toku posiedzenia przygotowawczego pełnomocnik pozwanego zaprzeczył twierdzeniom powoda odnośnie zawarcia umowy sprzedaży borówek oraz ich odbioru. (k. 67v)

Następnie, Przewodniczący na posiedzeniu przygotowawczym, na podstawie art. 226² k.p.c., pouczył stronę pozwaną o możliwości zastosowania wobec niej środków określonych w § 2 tego artykułu wskazując, iż nadużywa ona swojego prawa procesowego poprzez zaprzeczenie wszystkim okolicznościom i twierdzeniom strony powodowej, natomiast zgodnie z art. 3 k.p.c. każda ze stron zobowiązana jest do dokonywania czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy, zgodnie z prawdą i bez zatajenia czegokolwiek, a zatem gdy w toku procesu okaże się, że zostanie udowodnione, że strona pozwana zawarła umowę opisaną w pozwie i odebrała zamówiony towar to Sąd zastosuje wobec niej wyżej wymienione środki, gdyż jej postawa zmierza jedynie do przedłużenia postępowania, a przy tym nie służy ochronie żadnego uzasadnionego interesu, a tym samym strona pozwana przedstawiła wyjaśnienia niezgodne z prawdą i z zatajeniem istotnych okoliczności. (k. 67v-68)

Strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko w dalszej części postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. sprzedała K. B. 2 palety borówek amerykańskich o łącznej wadze 720 kg za kwotę 3.096,00 euro z terminem płatności do dnia 8 lutego 2023 roku. (dowód: zamówienie – k. 14;; faktura VAT – k. 15; zeznania świadka N. W. - k. 82v-83; zeznania świadka M. Ł. – k. 101v-102v)

K. B. nie uiszczył powyższej należności. (okoliczności bezsporne)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Fakt złożenia zamówienia przez pozwanego na 2 palety borówek, a następnie ich dostarczenia przez powódkę w dniu 2 grudnia 2022 roku został udowodniony przez zeznania świadków N. W. oraz M. Ł.. Zeznania świadków były logiczne, wewnątrznie spójne i korespondujące z rzeczowym materiałem dowodowym.

Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Wobec tego, iż powódka przeniosła na pozwanego własność 2 palet borówek, a także je wydała - pozwany był zobowiązany do zapłaty cen za te towary.

Z uwagi na powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.096,00 euro.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 424) - wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, gdy wartość świadczenia pieniężnego jest wyższa niż 5000 złotych, ale niższa niż 50 000 złotych, równowartość kwoty 70 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności (ust. 1). Oprócz kwoty, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje również zwrot, w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających tę kwotę (ust. 2). Uprawnienie do kwoty, o której mowa w ust. 1, przysługuje od transakcji handlowej, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 pkt 2 (ust. 3).

Stosownie do art. 7 ust. 1 z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 424) w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: **1)** wierzyciel spełnił swoje świadczenie; **2)** wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Transakcja handlowa oznacza umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 (m. in. przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646) - przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą), zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością (art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych /Dz. U. z 2021 r. poz. 424/).

W tym miejscu należy stwierdzić, iż obie strony postępowania prowadzą działalność gospodarczą, w ramach której zawarły umowę o odpłatną dostawę towaru, która stanowiła transakcję handlową. Powódka wykonała swoje świadczenia niepieniężne i nie otrzymała zapłaty w terminach uzgodnionych przez strony w tej umowie. Wobec czego zostały spełnione przesłanki do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, a tym samym uzyskania rekompensaty za odzyskiwanie należności.

Wysokość rekompensaty powódka prawidłowo ustaliła jako równowartość kwoty 70 euro przeliczonej na złote polskie po średnim kursie euro ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym należność z faktury VAT stała się wymagalna. Wobec tego, Sąd uwzględnił roszczenie w kwoty 329,62 złotych tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Nadto, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 3.096,00 euro od dnia 9 lutego 2023 roku.

Rozstrzygnięcie wskazane w pkt 2 wyroku Sąd oparł na art. 226² § 1 i 2 pkt 1 k.p.c. i skazał pozwanego na grzywnę w wysokości 3.000,00 złotych.

Zakaz nadużycia praw procesowych należy zatem uznać, obok zasady efektywności i równouprawnienia stron, za istotny element rzetelnego procesu. Sąd może i powinien przeciwdziałać podejmowaniu przez stronę czynności paraliżujących tok postępowania i tym samym pozbawiających przeciwnika procesowego możliwości uzyskania efektywnej ochrony. Prawidłowe zastosowanie tej zasady wymaga pogodzenia jej z gwarancjami procesowymi i poszanowaniem prawa do sądu. Z tego względu uznanie przez sąd, że wykonanie przez stronę uprawnienia procesowego stanowi nadużycie praw procesowych, może nastąpić tylko na podstawie wnikliwej oceny okoliczności sprawy, w pełni uzasadniającej stwierdzenie, że działanie strony jest podyktowane nierzetelnym – odmiennym od przewidzianego i akceptowanego przez ustawę – celem, w szczególności zamiarem utrudnienia lub przedłużenia

postępowania. Przydatnym kryterium oceny jest porównanie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego, celu uprawnienia procesowego z odpowiedniością wykorzystania go w konkretny sposób [zob. post. SN z 23.2.1999 r., I CKN 1064/97, OSNC 1999, Nr 9, poz. 153; wyr. SN z 24.6.2015 r., II CSK 487/14, Legalis; post. SN z 16.6.2016 r., V CSK 649/15, Legalis; wyr. SN z 1.6.2000 r., I CKN 64/00, OSNC 2000, Nr 12, poz. 227; post. SN z 8.3.2002 r., III CKN 461/99, Legalis; wyr. SN z 16.7.2009 r., I CSK 30/09, Legalis; post. SN z 22.5.2018 r., III CZ 16/18, Legalis; post. SN z 3.9.2018 r., III CSK 165/18, OSNC-ZD 2019, Nr D, poz. 51; post. SN z 13.9.2018 r., II CSK 37/18, Legalis; por. też M.G. Plebanek, Nadużycie praw procesowych; K. Weitz, System koncentracji materiału procesowego, s. 17; W. Siedlecki, Fikcyjny proces cywilny, s. 212 i n.; K. Piasecki, Nadużycie praw procesowych, s. 20–28; K. Osajda, Nadużycie prawa, s. 72 i n.; T. Ereciński, Nadużycie praw procesowych, s. 11 i n.; R. Obrębski, Nadużycie praw procesowych, s. 113 i n.]. (T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–45816. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023)

Stosownie do art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Strona pozwana zaprzeczyła twierdzeniom strony powodowej odnośnie zawarcia umowy sprzedaży 2 palet borówek, choć jak wykazało postępowanie dowodowe – zamówiła i odebrała te owoce.

Każdej stronie przysługuje prawo procesowe do przedstawiania twierdzeń co do okoliczności faktycznych i prawnych sprawy. Takie uprawnienie ma na celu dokładne wyjaśnienie okoliczności sprawy i ochronę uzasadnionych interesów stron. Strona korzystając z tego prawa winna przedstawiać twierdzenia zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Takie uczciwe postępowanie prowadzi do sprawniejszego i rzetelniejszego rozpoznania sprawy, niekiedy bez udziału sądu.

Wobec powyższego, przedstawienie przez stronę nieprawdziwych twierdzeń co do okoliczności sprawy stanowi nadużycie prawa procesowego. Wspomniane postępowanie strony nie prowadzi bowiem do ochrony jej uzasadnionego interesu, lecz zmierza jedynie do przedłużenia postępowania sądowego. Przedstawiona postawa strony nie tylko opóźnia możliwość zaspokojenia roszczenia strony przeciwnej, lecz również prowadzi do podejmowania przez sąd szeregu czynności procesowych, których potrzeba przeprowadzenia nie powstałaby gdyby strona przedstawiła twierdzenia zgodnie z prawdą. Takie nieuczciwe zachowanie nie tylko wpływa negatywnie na sytuację strony przeciwnej, lecz również angażuje osoby trzecie w wyjaśnienie sprawy, tj. świadków, którzy są zmuszeni do stawiennictwa w sądzie w celu wypełnienia swojego prawnego obowiązku.

W niniejszej sprawie, strona pozwana została uprzedzona o nadużywaniu swojego prawa procesowego na posiedzeniu przygotowawczym w dniu 29 listopada 2023 roku, a mimo to nie zmieniła swojego postępowania. Strona pozwana od początku procesu podnosiła, że nie zamówiła i nie odebrała od powódki 2 palet borówek i podtrzymała swojego stanowisko podczas 2 terminów rozprawy, na której został przeprowadzony dowód z zeznań świadków potwierdzających zaistnienie tych okoliczności. Pozwany swoją nieuczciwą postawą procesową doprowadził do znacznego opóźnienia postępowania i konieczności stawiennictwa 2 świadków, przy czym nie działał w celu ochrony żadnego uzasadnionego interesu. Za taki interes nie można uznać zamiaru przedłużenia postępowania poprzez konieczność przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego. Wręcz przeciwnie, takie zachowanie jako sprzeczne z przepisami prawa i dobrymi obyczajami winno spotkać się z negatywną oceną i konsekwencjami.

Konstytucyjne prawo do sądu, jak i przepisy Kodeksu postępowania cywilnego umożliwiają stronom dostęp do sądu w celu ochrony ich uzasadnionego interesu, a nie wykorzystywania tych praw do utrudnienia i przedłużenia postępowania, a tym samym odwleczenia zaspokojenia strony przeciwnej.

Wobec tego, że pozwany w niniejszej sprawie przedstawił twierdzenia niezgodne z prawdą i zataił okoliczności zawarcia umowy sprzedaży borówek, Sąd nałożył na niego sankcję wskazaną w art. 226² § 2 pkt 1 k.p.c., tj. skazał go na

grzywnę w wysokości 3.000,00 złotych. Sąd nie mógł wykorzystać innych sankcji określonych tym artykułem z uwagi na brak wniosku strony przeciwnej (§ 2 pkt 3) oraz przegranie procesu przez pozwanego (§ 2 pkt 2).

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu uzasadnione było treścią art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Pozwany przegrał proces w całości, a zatem zobowiązany był do zwrotu powódce poniesionych przez nią kosztów w kwocie 4.521,10 złotych, na którą złożyły się następujące należności:

- 17,00 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, ustalonej na podstawie art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1546);
- 3.600,00 złotych tytułem wynagrodzenia (ustalonego w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku, Dz. U. z 2023 r., poz. 1964);
- 750,00 złotych tytułem uiszczonej opłaty sądowej od pozwu;
- 154,10 złote tytułem kosztów stawiennictwa świadka.

Ponadto na mocy art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1125), Sąd zwrócił powodowej Spółce kwotę 845,90 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

sygn. akt VIII GC 1429/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2024 roku

Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku VIII Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mateusz Półtorak

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Kowalik-Kloc

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2024 roku w Świdniku

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.

przeciwko K. B.

o zapłatę

1. zasądza od K. B. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 3.096,00 euro (trzy tysiące dziewięćdziesiąt sześć euro) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 9 lutego 2023 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 329,62 złotych (trzysta dwadzieścia dziewięć złotych sześćdziesiąt dwa grosze);
2. skazuje K. B. na grzywnę w wysokości 3.000,00 złotych (trzy tysiące złotych);
3. zasądza od K. B. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 4.521,10 złotych (cztery tysiące pięćset dwadzieścia jeden złotych dziesięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. zwraca (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 845,90 złotych (osiemset czterdzieści pięć złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki.